

CO-OP bij kinderen en jongeren met NAH, (hoe) werkt dat?

Evidence based Practice & Practice based Evidence voor CO-OP bij kinderen en jongeren met NAH

Kinderen met **Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)** ervaren vaak cognitieve, motorische en psychosociale problemen. Executieve functie stoornissen komen veel voor. Dit heeft een negatieve invloed op het dagelijks functioneren, zowel thuis als op school.

Er zijn weinig bewezen interventies beschikbaar voor revalidatie van executieve functies bij kinderen. Traditionele interventies richten zich op het her-traineren van specifieke vaardigheden, waarbij de generalisatie beperkt is. **CO-OP** wordt aanbevolen in het Landelijk behandelprogramma voor kinderen en jongvolwassenen met Niet Aangeboren Hersenletsel en de Ergotherapie richtlijn Hersenletsel. **CO-OP**, oorspronkelijk ontwikkeld voor kinderen met DCD, leert kinderen problemen op te lossen en cognitieve strategieën gebruiken voor het uitvoeren van dagelijkse taken.

Onderzoeksvraag

- Welke evidentie is er voor het succesvol inzetten van CO-OP bij kinderen met NAH?
- Wat zijn de ervaringen van het inzetten van CO-OP in de Nederlandse revalidatiecentra bij kinderen met NAH?

Methode

Literatuur onderzoek en enquête onder 20 (kinder-)ergotherapeuten uit 11 verschillende revalidatiecentra in Nederland.

Resultaten

- CO-OP is effectief bij het verbeteren van functionele doelen bij kinderen met o.a. executieve functiestoornissen na NAH.
- CO-OP biedt mogelijkheden om de interventie op maat te maken voor deze doelgroep.
- CO-OP is niet in alle situaties (b.v. bij noodzaak tot foutloos leren) of fases van herstel (bv. sub-acute fase) de juiste interventie.
- CO-OP toepassen bij kinderen met NAH vraagt van therapeuten een meer coachende benadering, met o.a. begeleid ontdekken, mediërende en transfer technieken, die (deels) anders is dan gebruikelijke interventies voor deze doelgroep.
- 60% van de ergotherapeuten die met NAH kinderen werken zijn geschoold in CO-OP.
- Hieronder lees je een aantal tips voor praktische toepassingen van CO-OP bij kinderen met NAH, die door de ergotherapeuten zijn aangegeven in de enquête.

Revalidatie
Friesland

CO-OP kerncomponenten

Keuze van betekenisvolle doelen gericht op activiteiten (participatie)
Probleemanalyse middels dynamische performance analyse (DPA)
Aanleren en inzet van de globale strategie: Doel Plan Actie Check
Taakspecifieke strategieën ontdekken en inzetten
Samen ontdekken en leren middels guided discovery
Stimuleren van generalisatie en transfer
Het systeem betrekken

Tip: Kleine stapjes, veel herhalen, één ding tegelijk & visualiseren, bij ernstigere cognitieve problemen of complexere doelen.

Tip: Verstoorde cognitieve processen kunnen minder zichtbaar zijn. Met CO-OP kun je aanpakken wat je in het handelen daadwerkelijk kunt observeren.

Tip: Doel, Plan, Actie, Check helpt focussen en reguleren bij aandachts- of inhibitieproblemen.

Tip: Ondersteun het proces van 'Guided discovery' door te verwoorden wat je ziet, voor het kind is deze dubbeltaak soms lastig. Schrijf eventueel de stappen direct op.

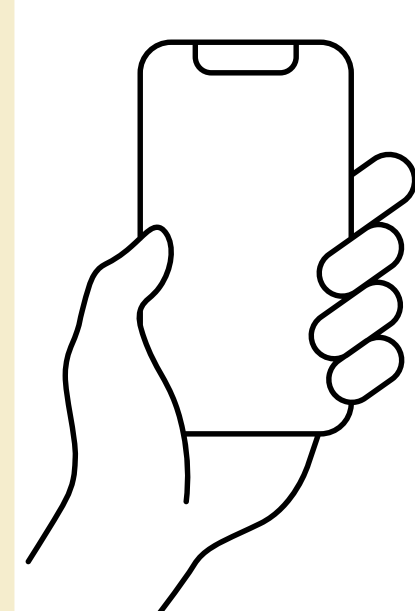
Tip: Leer geen foute strategieën aan; stuur tijdig bij wanneer fouten bij 'check' niet worden herkend.

Tip: Zet de strategie ook in op school en thuis. Gebruik filmpjes en foto's. Investeer in een coachende rol van ouders die bij NAH vaak blijvend noodzakelijk is. Combineer psycho-educatie gericht op NAH met uitleg over CO-OP.

Conclusie

- CO-OP heeft veelbelovende mogelijkheden voor kinderen met NAH.
- Er is enige evidentie voor het effect van CO-OP bij kinderen met NAH.
- Uit ervaring blijkt dat het mogelijk is om CO-OP in te zetten bij kinderen met NAH.
- Specifieke toepassingen zijn soms nodig voor deze doelgroep.
- Meer onderzoek is nodig om de evidentie verder te onderbouwen.

Literatuur

Scan de code om de literatuurlijst te lezen.

Contact

Marjan van der Leeuw-de Vries
Ergotherapeut & CPCRT
kinderrevalidatie
Revalidatie Friesland
• M.J.de.Vries@revalidatie-friesland.nl

Met dank aan:

- Heleen Reinders-Messelink (senior onderzoeker Revalidatie Friesland)
- Jolien van den Houten